

Ιερατική Συναξή

Εἰς τὴν Μητροπόλιν Τερισσοῦ, Αγ. Όρους καὶ Αρδαμερίου

10.09.2020

«Ὁ Ἱερεὺς εἰς τὴν καθημερινότητά του»

Ἱερατολογικὸς Μοναχὸς Σπυριδὼν Κεττίδης.

Σεβασμιώτατε, σεβαστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ μου πατέρες καὶ ἀδελφοί,

Βρίσκομαι σήμερα κοντά σας, μετὰ ἀπὸ τὴν τιμητικὴν πρόσκληση τοῦ Σεβασμιωτάτου στὸν Σεβαστό Γέροντά μας Αρχιμανδρίτη Ἐλισαῖο, Καθηγούμενον τῆς Ἱεράς Μονῆς μας Σίμωνος Πέτρος τοῦ Ἁγίου Όρους. Δυστυχῶς ἐκεῖνος ἔχων ὑπερφορτωμένο τὸ πρόγραμμά του δὲν στάθηκε δυνατόν νὰ παρευρεθῆ σήμερα στὴν συναξὴ αὐτῆ. Ἐπειδὴ ὅμως σέβεται καὶ ἀγαπᾷ τὸν Σεβασμιώτατο δὲν ἦταν δυνατόν νὰ μὴν ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν τιμητικὴν πρόσκλησή του. Ἔτσι, ὡς ὑποτακτικὸς του βρίσκομαι ἐγὼ σήμερα κοντά σας.

Ὅπως γνωρίζετε, ὡς Μοναχὸς, ἔχω μάθει νὰ ἀκούω καὶ νὰ ὑπακούω. Ὡς Πνευματικὸς πάλι, ἔμαθα νὰ ἀκούω καὶ νὰ λέω αὐτὰ ποὺ μὲ ρωτίζει ὁ Θεὸς στὴν κάθε ψυχῆ. Τώρα ὅμως πρέπει νὰ κάνω ὁμιλίαν. Θὰ τὸ προσπαθῶ κάνοντας καὶ πάλι ὑπακοὴ τόσο

στὸν Σεβαστό μας Γέροντα ὅσο καὶ στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας.

Στὶς Ἱερατικὲς σας Συνάξεις ἀκοῦτε λόγο Θεολογικὸ, ποιμαντικὸ, πατρικὸ, συμβουλευτικὸ, προτρεπτικὸ ἀλλὰ, ὡσὰκις χρειαστεῖ καὶ ἐλεγκτικὸ, ἀφοῦ αὐτὸ προτρέπει ὁ Απόστολος Παῦλος στὸν μαθητὴ του ἀπόστολο Τιμόθεο: «Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ». Ὁ Σεβασμιώτατός μας «ἔργον ποιεῖ εὐαγγελιστοῦ καὶ τὴν διακονίαν του καθημερινῶς πληροφορεῖ». Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ὁ δικός μου λόγος περιτεθεῖ. Ἀλλὰ εἶπαμε, ἡ ὑπακοὴ εἶναι μοναχικὴ ὑπόσχεση στὴν Ἐκκλησία καὶ ἔτσι κι ἐγὼ θὰ μοιραστώ μαζί σας μερικὲς σκέψεις γιὰ τὴν καθημερινὴ ζωὴ τοῦ Ἱερέως. Εἴμαστε ὅλοι μας Κληρικοὶ - Ἱερεῖς. Εἴμαστε περήφανοι γι' αὐτό; Γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ μᾶς ἔκανε ὁ Θεός; Τί εἶναι λοιπὸν ἡ Ἱερωσύνη; Πῶς θέλει ἡ Ἐκκλησία τὸν Ἱερέα;

Ἡ Ἱερωσύνη εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα δῶρα τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο. Εἶναι Μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας μας, θεοῖδρυτο καὶ ἀπαραίτητο, διότι διὰ τῆς Ἱερωσύνης τελοῦνται ὅλα τὰ ἄλλα Μυστήρια ποὺ ὀδηγοῦν στὴν σωτηρία μας. Μπορεῖ, λόγου χάριν, νὰ εἶναι συγκεντρωμένοι χιλιάδες χριστιανοὶ ἀλλὰ

χωρίς την παρουσία ενός Γερέως όσο κι αν προσευχηθούν, όσο καλοί κι αν είναι, δεν μπορεί να τελεσθεί Θεία Λειτουργία, να γίνει ή μεταβολή του Άρτου και του Οίνου σε Σώμα και Αίμα Χριστού, ώστε να κοινωνήσουν.

Είναι θεοϊδρυτο Μυστήριο ή Γερωσύνη και όχι μιά έφεύρεση ανθρώπινη, όπως υποστηρίζουν οι αίρετικοί και οι άπιστοι. Ο ίδιος ο Κύριος, πριν και μετά την Ανάστασή Του, ως Αρχιερέας, χάρισε την Γερωσύνη την δική Του στους μαθητές Του έμφυσώντας και δίδοντας τό Πανάγιο Πνεύμα, «λάβετε Πνεύμα Άγιον». Κατά την Πεντηκοστή τό Πανάγιο Πνεύμα κατήλθε έμφανώς έν είδει πυρίνων γλωσσών στους μαθητές αυξάνοντας την χάρη και διανέμοντας τά χαρίσματα Του ώστε οι Απόστολοι πλέον να τελούν τά Μυστήρια, να διδάσκουν την Αλήθεια και να Κυβερνούν την Εκκλησία. Μέσα από την χειροτονία των διαδόχων τους οι άγιοι Απόστολοι, και οι διάδοχοί τους μέσα από την χειροτονία των δικών τους διαδόχων, σε μιά συνεχή και αδιάσπαστη άλυσίδα, την λεγομένη «ἀποστολική διαδοχή», μεταλαμπάδευσαν σε μās την όρθή πίστη και την δυνατότητα να ένωθούμε ύπαρξιακά με τόν Θεό. Οι Ιερείς δανείζουμε τά χέρια μας, πού και αυτά

είναι δικά Του, τά δίδουμε στόν Θεό, ώστε μέσα από έμās και διά τόν Μυστηρίων να μεταμορφώνει την ζωή μας και να αγιάζεται σύμπασα ή κτίση. Δεν μπορεί λοιπόν να υπάρξει Εκκλησία χωρίς Γερωσύνη.

Ο Γερέας δεν είναι ένα σπνηθισμένο πρόσωπο. Παρά τις άμαρτίες, τις ατέλειες και τις αδυναμίες του, οι όποιες αναπόφευκτα ως άνθρωπο τόν βαραινουν, εξαιτίας της Γερωσύνης πού φέρει βρίσκεται ανάμεσα στόν Θεό και τούς ανθρώπους. Μεταξύ Ουρανού και Γης. Γι' αυτό λέει ο ιερός Χρυσόστομος, ότι ή Γερωσύνη «τελείται μέν επί της γης, τάξιν δέ έπουρανίων έχει ταγμάτων».

Ο σύγχρονος Άγιός μας Έφραίμ ο Κατουνακιώτης, έλεγε στόν μακαριστό Γέροντά μας Λιμιλιανό, τόν Αύγουστο του 1967, όταν τόν επισκέφθηκε στά Κατουνάκια ως Πιγούμενος τότε του Μετεώρου «Ο ιερέυς είναι μεσίτης. Είναι μεσάζον πρόσωπον μεταξύ ανθρώπων και Θεού. Προσεύχεται όχι τόσον διά τόν έαυτόν του όσο διά τό πλήρωμα της Εκκλησίας.

» Όταν πρόκειται να λειτουργήσεις, του έλεγε, έχων αυτήν την συναίσθησιν, ότι είσαι μεσάζων, κάνε μίαν ιδιαίτεραν προσευχήν:

» “Τραφίζω, Κύριε, ότι είμαι μεσάζων. Σκέπασέ με εκείνην τήν ὥραν, διά νά φύγουν ὅλα τά σωματικά. Μέσα στήν ἄβυσσον τῆς εὐσπλαγχνίας Σου, τῆς ἀνοχῆς Σου, κατάπεμψον τό πῦρ τῆς Ἀγάπης Σου, κάψε τίς ἁμαρτίες των”.

» Λέν θά προσεύχουσαι σάν ἄνθρωπος γιά τόν ἑαυτό σου, ἀλλά σάν μεσίτης ὑπέρ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων.

» Οἱ Ἑβραῖοι παρεκάλεσαν τόν Μωϋσῆ νά προσευχηθῆ δι’ αὐτούς εἰς τόν γνόφον, διότι δέν ἤμποροῦσαν αὐτοί νά πλησιάσουν ἐκεῖ. Αὐτός ἐστάθη διά τούς Ἑβραίους. Δοκίμασε τήν προσευχή διά τούς ἄλλους καί θά ἀνοιχθῆ ἔτσι ἕνας νέος ὁρίζων. Τά μάτια σου θά γίνουν βρόσες.

» Πρὸ τῆς τελέσεως τῆς θείας Λειτουργίας χρειάζεται ἀνασκόπησις τῆς ἡμέρας καί τῆς νύκτας, αὐτομεμψία καί αὐτοέλεγχος. Πρέπει νά ἔχωμε ὑπ’ ὄψιν μας ἀπό τήν λειτουργικὴν πράξιν, ὅτι “ὅσα προεγράφη πρὸς ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη”».

Ἔτσι ζοῦσε ὁ Ἅγιος τήν ἱερωσύνη, ἔτσι καί τήν δίδασκε σ’ αὐτούς πού τοῦ ζητοῦσαν νά τοὺς πεί, πῶς πρέπει νά εἶναι σάν ἱερεῖς.

Δέν σταματᾷ ἡ ἱερωσύνη στήν ἐπίγειά μας ζωὴ ἀλλὰ συνεχίζεται καί στόν Οὐρανό. Πρόσεξα τώρα τελευταία τήν εὐχή πού διαβάζει ὁ Ἀρχιερέας εἰς Κοιμηθέντα Ἱερέα πού λέει:

«... διό Σέ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, τόν δοῦλόν Σου (τάδε) ἱερέα, ἀδελφόν καί σπλιουργόν ἡμῶν γενόμενον, τόν ἐπ’ ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κοιμηθέντα, ἐν κόλποις Ἀβραάμ καί Ἰσαάκ καί Ἰακώβ ἀνάπαυσον’ καί ὥσπερ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Σου λειτουργόν αὐτόν κατέστησας, οὕτω καί ἐν τῷ οὐρανίῳ Σου Θυσιαστηρίῳ ἀνάδειξον Κύριε... Ἀηλαδή, ἡ ἱερωσύνη εἶναι ἡ μόνη ιδιότητα πού διατηρεῖ ὁ ἄνθρωπος στήν αἰώνιο ζωή».

Ὁ κάθε Ἱερέας ἐπιτελεῖ ἔργο ὑψηλότερο τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, διότι οἱ Ἄγγελοι δέν ἔχουν ἐξουσία νά τελοῦν τήν θεία Λειτουργία ἐνώ ὁ Ἱερέας μετέχει στήν ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ καί Ουσιάζει τόν Ἄμνόν τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἄγγελοι δέν ἔχουν ἐξουσία νά συγχωροῦν ἁμαρτίες, ἐνώ στόν Ἱερέα δόθηκε ἡ ἐξουσία «τοῦ δεσμεῖν καί λύειν» καί ἡ ἀπόφασή του δεσμεύει τήν Κρίση τοῦ Θεοῦ! Εἶναι οἰκονόμος τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ! Προσφέρει στόν Κύριο τίς προσευχές μας καί μεταφέρει στόν λαόν «πάσαν δόσιν ἀγαθὴν καί πᾶν δῶρημα τέλειον, ἀνωθεν καταβαίνον

ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν ὁμάτων». Προσφέρει τὸν κόσμον
στον Θεὸ καὶ κατεβάζει τὸν Θεὸ στὸν κόσμο.

Ῥώτησαν τὸν ἅγιο Εὐραΐμ τὸν Κατουνακιώτη :

—Γιατί σήμερον δὲν βλέπομε τὴν κάθοδο τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος;

Καὶ ὁ Ἅγιος ἀπάντησε:

—Οἱ Βασιλεῖοι, Χρυσόστομοι, Ἐπιφάνιοι καὶ
λοιποὶ Πατέρες ἔβλεπαν τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος σαφῶς. Σήμερον ὁμως, δὲν δίδει ὁ Θεὸς
τὴν χάριν τῶν Πατέρων, μήπως πέσουμε εἰς ἔπαρσιν
καὶ ἔγωισμό, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβολία, νομίζοντας, ὅτι
ὅταν δὲν μᾶς πληροφορήσει ὁ Θεός, τότε δὲν ἐπιλει-
ώθη ἡ θ. Λειτουργία. Θὰ πέσουμε σὲ λαβύρινθο, ἂν
θελήσουμε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν Κάθοδο
τοῦ Παρακλήτου.

Ὅταν τὸ 1973 πήγαμε στὸ Ἅγιον Ὄρος στὴν
Σιμωνόπετρα, τὸ μοναστήρι δὲν εἶχε Ἱερεῖς. Ἐμεῖς
πού πήγαμε δὲν εἴμασταν «ἐνήλικες» γιὰ τὴν
ἱερωσύνη, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες. Πήραμε
εὐλογία ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, στὸ ὁποῖο
ἀνήκει πνευματικὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ
χειροτονηθήκαμε «παρ' ἡλικίαν». Τότε, μὲ τὴν
εὐκαιρία τῶν χειροτονιῶν ὁ Σεβ. Γέροντάς μας
Αἰμιλιανὸς εἶπε στὸν λόγο του στὴν Τράπεζα: «Ὅταν

κανεὶς γίνεται μοναχὸς τὰ δίδει ὅλα στὸν Θεό, ἀνήκει
σ' Αὐτόν καὶ ὁ Θεὸς τοῦ χρωστάει. Θὰ λέγαμε. Ὅταν
ὁμως γίνεται κάποιος Ἱερεὺς τότε τοῦ δίδει ὁ Θεὸς τὴν
Χάρι Του κι ἔτσι ὁ Ἱερεὺς εἶναι γιὰ πάντα ὑπόχρεως
ἐναντι τοῦ Θεοῦ. Καλύτερα, λοιπόν, νὰ μᾶς χρωστάει
ὁ Θεὸς παρά νὰ χρωστοῦμε ἐμεῖς εἰς τὸν Θεόν».
Αὐτὰ τὰ λόγια τὰ ἔλεγε ὁ Γέροντας μέσα σὲ ἓνα
μοναστήρι πού ἡ Ἱερωσύνη εἶναι διακονία τοῦ
Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ τῶν
Λειτουργικῶν Ακολουθιῶν. Ὁ μοναχὸς δηλαδὴ δὲν
πρέπει νὰ ἐπιθυμῇ τὰ τῆς Ἱερωσύνης.

Ὅμως ἐδῶ στὸν κόσμο ἡ Ἱερωσύνη εἶναι μία
τιμὴ ὅπως ἰδιαίτερη πού κάνει ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο,
πού ἔκανε ὁ Θεὸς στὸν καθένα σας, καὶ ὡς ἐκ τούτου
πρέπει φιλοτιμῶς καὶ ἐμπόνως νὰ τὴν τιμήσουμε καὶ
μέσα ἀπὸ αὐτὴν καὶ νὰ καταξιωθοῦμε ἀλλὰ κυρίως
νὰ ἁγιασθοῦμε καὶ σ' αὐτόν τὸν ἁγιασμό μας νὰ
κάνουμε κοινωνοὺς καὶ τὸ μικρὸν ποίμνιον πού μᾶς
ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Κάποτε ρώτησαν τὸν ἅγιο Γέροντα Παῖσιο «τί
θέλει ὁ Θεὸς καὶ τί θέλουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν
Ἱερέα». Ὁ ἅγιος ἀπάντησε γιὰ τὸ πρῶτο μέρος τῆς
ἐρωτήσεως: «Τὸ τί θέλει ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ μεγάλο!
Ἀῶσέ το!».

Ἐγώ ὁμως, μιᾶς καί μιλάω στήν ἀγάπη σας θά σᾶς τά πῶ ὄχι μέ τό δικό μου στόμα ἀλλά μέ τούς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπό τίς ὀνομαζόμενες ποιμαντικές του ἐπιστολές, δηλαδή τήν «Πρός Γίτον» καί τίς δύο «Πρός Τιμόθεον», τίς ὁποῖες καλόν εἶναι νά ξαναμελετήσουμε ὅλοι μας. Ὁ Γέροντάς μας ἔλεγε ὅτι κάθε μοναχός τουλάχιστον μιά φορά τόν χρόνο καλόν εἶναι νά διαβάσει τούς λόγους τοῦ Ἀββᾶ Δωροθέου καί νά τούς ἔχει ὡς «μπούσουλα» στήν καθημερινή του ζωή. Πιστεύω ὅτι τό ἴδιο πρέπει νά ἰσχύει καί γιά τόν κάθε Τερέα ἐν σχέσει μέ τίς τρεῖς αὐτές Ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Συγκεκριμένα στήν Α΄ Προς Τιμόθεον Ἐπιστολή (Α΄ Τιμ. 3, 1-13) λέει: Θά τό διαβάσω σέ νεοελληνική ἀπόδοση καί ἀπλῶς νά διευκρινίσω ὅτι στήν λέξη «ἐπίσκοπος» καί «ἐπισκοπή» συμπεριλαμβάνεται καί ὁ Πρεσβύτερος καί, κατ' ἐπέκταση, καί ὁ Διάκονος. Γράφει λοιπόν ὁ Ἀπόστολος: «Εἶναι ἀξιόπιστος ὁ λόγος, ὅτι ἂν κάποιος ποθεῖ Ἐπισκοπικό (Ιερατικό) ἀξίωμα καλόν ἔργο ἐπιθυμεῖ. Ὅμως ὁ Ἐπίσκοπος πρέπει νά εἶναι ἀνεπίληπτος, ἄνδρας μιᾶς γυναικός, ἐγκρατής, συνετός, εὐπρεπής, φιλόξενος, ἰκανός νά διδάσκει. Ὅχι μέθυσος, ὄχι εριστικός, ὄχι

αἰσχροκερδής, ἀλλά συγκαταβατικός, εἰρηνικός καί ἀφιλοχρήματος. Νά κυβερνάει καλά τήν οἰκογένειά του, ἔχοντας τά παιδιά του σέ ὑποταγή μέ τόν πρέποντα σεβασμό, γιατί ἂν δέν γνωρίζει κανείς νά διευθύνει σωστά τό δικό του τό σπίτι πῶς θά ἐπιμεληθεῖ τήν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ; Νά μήν εἶναι νεοφώτιστος γιά νά μήν ὑπερηφανευθεῖ καί πέσει στό ἴδιο ἁμάρτημα τοῦ διαβόλου. Πρέπει ἐπίσης νά ἔχει καί καλή μαρτυρία ἀπό τούς ἔξω, γιά νά μήν πέσει σέ κατηγορία καί σέ παγίδα τοῦ διαβόλου.

Οἱ διάκονοι ἐπίσης πρέπει νά εἶναι σεμνοί, νά μήν εἶναι διπρόσωποι, νά μήν παρασύρονται στό πολύ κρασί, νά μήν εἶναι φιλοχρήματοι ἀλλά νά διατηροῦν τό μυστήριο τῆς πίστες μέσα τους μέ καθαρή συνείδηση. Μά κι αὐτοί ἀκόμα πού ἔχουν τά προσόντα αὐτά, ἄς δοκιμάζονται πρώτα κι ἔπειτα ἄς διακονοῦν, ἂν εἶναι ἀκατηγόρητοι. Οἱ γυναῖκες τους ἐπίσης νά εἶναι σεμνές, νά μήν διαβάλουν, νά εἶναι νηφάλεις, ἀξιόπιστες σέ ὅλα. Οἱ διάκονοι νά εἶναι ἄνδρες μιᾶς γυναικός καί νά κυβερνοῦν σωστά τά παιδιά τους καί τά σπίτια τους. Διότι ἐκεῖνοι πού διηκόνησαν καλῶς ἀποκτοῦν γιά τούς ἑαυτούς τους καλή θέση στήν Ἐκκλησία καί, ἐπιπλέον, ἀποκτοῦν πολλή παρρησία στήν πίστη στόν Ἰησοῦ Χριστό».

Σέ αὐτά τὰ λόγια τοῦ Αποστόλου Παύλου ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἐρμηνεύοντας ἀλληγορικῶς τοὺς βαθμοὺς τῆς Τερωσύνης γράφει: «...Διάκονοι πρέπει νὰ γίνονται οἱ κεκαθαρμένοι ἀπὸ τὰ πάθη. Πρεσβύτεροι, οἱ διάκονοι ποὺ κυριαρχοῦν στοὺς λογισμοὺς καὶ ἔχουν φθάσει στὸν φωτισμὸ καί, τέλος, Ἐπίσκοποι, οἱ Πρεσβύτεροι ποὺ ἔχουν φθάσει στὴν Θέωση!». Πολύ ὑψηλοὶ στόχοι! Πρέπει ὁμως νὰ στοχεύουμε ψηλά διότι διαφορετικὰ θὰ ζοῦμε μέ συμβιβασμοὺς.

Τώρα, στὸ δεύτερο σκέλος τῆς ἐρωτήσεως πρὸς τὸν ἅγιο Παῖσιο, σχετικά μέ τό τί θέλουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν Ἱερέα, ὁ ἅγιος ἀπήντησε: «Παλιὰ οἱ Ἱερεῖς ἔκαναν ἀσπηση, εἶχαν ἀρετή, ἦταν ἄξιοι καί οἱ ἄνθρωποι τοὺς εὐλαβοῦνταν. Σήμερα οἱ ἄνθρωποι θέλουν δύο πράγματα ἀπὸ τὸν Ἱερέα νὰ εἶναι ἀφιλοχρήματος καί νὰ ἔχει ἀγάπη! Ὄταν οἱ ἄνθρωποι βροῦνε αὐτά σέ ἕναν Ἱερέα τὸν θεωροῦν ἅγιο καί τρέχουν στὴν Ἐκκλησία καί ἀφοῦ τρέχουν στὴν Ἐκκλησία σώζονται. Μετά συγκатаβαίνει καί ὁ Θεός καί σώζει καί τὸν Ἱερέα. Ὁ Ἱερεὺς πάντως πρέπει νὰ ἔχει μεγάλη καθαρότητα». (Γ'. Παϊσίου, Μέ πόνος καί ἀγάπη γιὰ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο, σελ.311)

Καί ἄλλος σύγχρονος Ἅγιος Γέροντας, ὁ παπὰ Ἐφραίμ τόνιζε ὅτι ὁ Ἱερέας πρέπει νὰ μιλάει πάντα μέ γλυκύτητα. Νὰ εἶναι προσεκτικός στὰ λεγόμενά του, γιατί τοῦ Ἱερέα πιάνονται καί οἱ εὐχές καί οἱ κατάρες. Νὰ μὴν καταράται, ἀλλὰ πάντα νὰ εὐχεται. Νὰ μιλάει μέ καλωσύνη στοὺς συνανθρώπους του. Νὰ προσέχει ἀκόμη, ὅταν πρόκειται νὰ λειτουργήσει, νὰ μὴν ἔχει τό παραμικρὸ στὴν ψυχὴ του ἐναντίον κάποιου. Ἄν κάτι τὸν βαραίνει, πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ ζητήσει συγχώρησι, διαφορετικὰ δέν μπορεῖ νὰ ἀγγίξει τὰ Ἅγια.

Εἶμαι Ἱερομόναχος, ζῶ μέσα στὸ Μοναστήρι. Τί εἶναι τό μοναστήρι; Μιά οἰκογένεια εἶναι μέ πατέρα τὸν Ἱερόμεινο καί ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι ἀδελφοί. Ὅτι κι ἂν χρειασῶ, καθημερινὰ καταφεύγω σέ Εκείνον. Ἄναστέρομαι τόσο γιὰ τὰ καθημερινὰ πρακτικὰ πράγματα ὅσο καί γιὰ τὰ προσωπικὰ πνευματικὰ. Σέ ὅλα, μέ πνεῦμα ταπεινώσεως βρίσκω λύσεις καί ἀναπαύομαι καί ἀναπαύω. Ὄταν ὁμως στήνω ἐγωϊστικά τό θέλημά μου τότε ταρασσῶ τὴν ἀδελφότητα καί ζῶ ὁ ἴδιος μιά ζωὴ ταραγμένη. Τί κερδίζω; Τίποτε! Ποῦ βαδίζω; Στό ἀβέβαιο! Ὅλοι κι ὅλα μοῦ φταίνε. Ὅλους τοὺς κρίνω καί τοὺς κατακρίνω. Ξεχνῶ τὸν σκοπὸ ποὺ εἶχα ὅταν πῆγα στό

Μοναστήρι και θυσιάζω την σωτηρία μου πού γι' αυτήν πήγα στο μοναστήρι. Όλα για ένα θέλημα, όλα από έναν αρρωστημένο εγωισμό.

Είσαυτε Ίερείς της Ι. Μητροπόλεως Ίερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου. Τί μνημονεύετε στις καθημερινές σας ακολουθίες; Υπέρ του Πατρός και Αρχιεπισκόπου ήμων Θεοκλήτου, του τιμίου πρεσβυτερίου, της εν Χριστώ διακονίας, παντός του κλήρου και του λαού.

Ο Μητροπολίτης Σας δεν είναι μόνον αυτός πού σας χειροτόνησε και σας έδωσε τον βαθμό της Ίερωσύνης αλλά είναι και ο πατέρας πού σας αγαπά και σας ορροντίζει. Θέλει τό καλό σας, χαίρεται μέ τά κατορθώματά σας και λυπεΐται, ως άνθρωπος, γιά τίς αδυναμίες και τά λάθη σας. Θέλει την αναφορά σας, όχι τυπικάς και μόνον διοικητικάς αλλά, κυρίως, πνευματικάς. Εύχεται καθημερινώς γιά τόν καθένα σας. Συμμετέχει σέ όλες τίς χαρές αλλά και τίς λύπες σας. Τόν κάνετε υπερήφανο μέ την συμπεριφορά σας;

Σάν μοναχός, Ίερομόναχος και Πνευματικός γιά 46 χρόνια τώρα κατέληξα ότι:

Δέν πρέπει νά ζητώ! διότι άν δεν τό πάρω θά λυπηθώ!

Δέν πρέπει νά αρνούμαι! διότι έτσι θά στενοχωρήσω τόν άλλον!

Δέν πρέπει νά κρίνω! διότι έτσι δεν αγαπάω! Κρίσις και αγάπη δεν συνυπάρχουν.

Προχωρώ ένα βήμα ακόμα και λέω:

Δέν απαιτώ, δεν προσδοκώ, δικαιολογώ!

Αν αυτό τό τελευταίο τό εφαρμόσουμε στις καθημερινές μας σχέσεις θά δειτε πόσο ειρηνικοί θά είμαστε. **Όλα ξεκινούν από τό δικαίωμα και τό θέλημα.** Δεν είμαστε αποφασισμένοι γιά θυσίες. Ζει όμως μιά οικογένεια χωρίς θυσίες; Ποιάς αγαπιέται μέσα στην οικογένεια περισσότερο; Τι μητέρα! Γιατί; Λιότι αυτή είναι ή συνεχώς θυσιαζόμενη! Σήμερα όμως πού μπήκε τό αρρωστημένο δικαίωμα της ισότητας πήγε περίπατο ή θυσία και μαζί της και ή οικογενειακή ειρήνη και ευτυχία.

Δέν είστε όμως μέλη μόνον της οικογενείας της Ίεράς Μητροπόλεως αλλά και μέλη μιάς προσωπικής οικογενείας. Πόσο ωραία ο Απόστολος ξεκινά από τά της οικογενείας γιά νά φθάσει στά της Εκκλησίας!

Η ιερατική οικογένεια σήμερα, όπως και όλες οί οικογένειες, περνούν κρίση. Δεν ζούμε σέ άλλο κόσμο. Δεν ζούμε έξω από τόν κόσμο. Είμαστε από

αυτόν ἐδῶ τόν κόσμο καί ζοῦμε μέσα σ' αὐτόν τόν κόσμο. Ὁ Θεός ὅμως μᾶς θέλει ὡς ζύμη, γιά νά ζυμάσουμε ὅλο τό «φύραμα». Μᾶς ἐπέλεξε. Μᾶς χαρίτωσε. Μᾶς ἀπέστειλε. Μᾶς τό ζητᾶ, νά γίνουμε ζύμη. Τό πιστεύουμε ὅτι μπορούμε νά τό κάνουμε; Ἄν ΝΑΙ, θά τό πετύχουμε. Ἄν ΟΧΙ, θά ἀποτύχουμε καί θά ζοῦμε συμβατικά καί θά κλαίμε τήν μοίρα μας καί θά δικαιολογοῦμε τίς ἀποτυχίες μας.

Ανήμερα τῆς Παναγίας στίς 21 Νοεμβρίου, στήν Χαλκιδική, στό μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου, δίπλα στό χωριό τῆς Μεταμορφώσεως, ἔγινε ἡ κηδεῖα τοῦ π. Γρηγορίου, τοῦ Πνευματικοῦ τοῦ Μοναστηριοῦ. Τί ἦταν αὐτός; Ἕνας ἀπλός ἄνθρωπος, Τερομόναχος. Τί ἔκανε; Ἀγάπησε τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο καί ἀποφάσισε καί τοὺς δύο νά τοὺς διακονήσει. Νά φέρει τόν ἑαυτό του εἰς ἁγιασμό καί τόν κόσμο σέ Θεογνωσία. Τά κατάφερε! Πῶς; Λέν σκεπτόταν τόν ἑαυτό του ἀλλά ζοῦσε γιά τόν Θεό καί τὰ παιδιά τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἄνθρώπους. Πίστεψε ὅτι μπορεῖ νά κατεβάσει τόν Θεό ἀνάμεσα στούς ἄνθρώπους καί τά κατάφερε.

Ἐλεγε σέ κάποιο πνευματικό του παιδί:

«Πίστευα, ὅταν πρωτοξεκινούσα ὡς Τεροκήρυκας στήν Χαλκιδική, ὅτι σέ δύο τρία χρόνια ὅλη ἡ

Χαλκιδική θά ἔχει κομποσχοῖνι καί θά λέει τήν εὐχή. Γελάστηκα». Χρειάστηκαν χρόνια ταπεινῆς θυσιαστικῆς ἐργασίας καί ὁ Θεός εὐλόγησε τό ἔργο του. Στήν ἐξόδιο ἀκολουθία ἔβλεπες ἄνθρώπους ὅλων τῶν τάξεων, ὅλων τῶν ἡλικιῶν, μέ δάκρυα νά χαιρετοῦν τόν πατέρα καί νυμφαγωγόν τους εἰς Χριστόν.

Τό πιστεῖτε, τό ἐργάστηκε, τό εὐλόγησε ὁ Θεός καί ὡς ἔλαια κατάκαρπος ἔδωσε τόν καρπὸν του εἰς τόν Θεόν, ὡς ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως καί εὐφροσύνης.

Ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ τόπου εἶπε: «Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκανε ταπεινά καί ἡσυχᾶ, χωρὶς νά δημιουργεῖ προβλήματα καί νά ζητᾶ τιμές!». Ὅμως ὁ Θεός ὅλα τοῦ τὰ χάρισε ὡς δαρεῖά ἀφοῦ καί ὁ ἴδιος ζοῦσε δίνοντας καί ὄχι παίρνοντας!

Θά ἤθελα ἐπίσης, ἀδελφοί μου ἀγαπημένοι, νά πῶ δύο λόγια γιά τήν κάθε πρεσβυτέρα καί γιά τὰ παιδιά σας.

Μάθετε νά τοὺς ἀκοῦτε. Ὅλοι μας θέλουμε κάποιον νά μᾶς ἀκοῦει. Οἱ Πνευματικοί, θά τό διαπιστώνετε στό ἐξομολογητήριο. Εἰκεῖ ἔχετε ὑπομονή, ἀνοχή, ἀγάπη γιά τόν καθένα πού ἔρχεται. Ὅταν ὅμως πάτε στό σπίτι τότε θυμόσατε ὅτι εἰστε κουρασμένοι καί δέν ἔχετε οὔτε χρόνο, οὔτε διάθεση, οὔτε ὑπομονή, οὔτε ἀνοχή... καί δέν θά πῶ οὔτε

αγάπη, αλλά έχετε ανενέργητη αγάπη κι έτσι δέν ακούτε ούτε τήν πρεσβυτέρα ούτε τά παιδιά και, μάλιστα, έχετε τήν απαίτηση νά κάνουν ήσυχία γιά νά ξεκουραστείτε. Ή κούρασή σας είναι άληθινή αλλά ή υπέρβασή σας είναι Ουσιαστική και όπως είπαμε ή θυσία φέρνει ειρήνη και χαρά.

Πρέπει νά ένθυμούμεθα πάντοτε:

Στό σπίτι είμαστε πρώτα σύζυγοι και μετά γονείς.

Στόν Ναό είμαστε «Λειτουργοί».

Στό χωριό είμαστε «ποιμένες».

Στήν Μητρόπολη «διάκονοι» Χριστού αναφερόμενοι στόν Επίσκοπό μας.

Όταν μπερδεύουμε τούς ρόλους στους χώρους μας τότε δέν μπορούμε νά κάνουμε τίποτα σωστά.

Κάποτε είχα λάβει μέρος σέ ένα συλλείτουργο στό Μοναστήρι μας και από τήν βιασύνη μου δέν πρόσεξα και ή γυνίκας του ζωστικού μου και του φελωνίου μου δέν ήταν έναρμονισμένα. Έρχεται από πίσω μου ή Γέροντας Αίμιλιανός και μου τό διόρθωσε και μου είπε: «Ο Θεός μās θέλει εύλαβείς και ή κόσμος εύπρεπείς. Δέν έχει τήν διάθεση ή κόσμος νά βλέπει έσένα “άτσούμπαλο”».

Πόσο ωραία τοποθέτηση και έναντι του Θεού και έναντι του έκκλησιάσματος! Έξ άφορμής αυτού θά ήθελα νά πώ στην αγάπη σας και έσεις νά φροντίζετε και τά δύο αυτά.

Τι εύλάβεια στόν Ναό έμπνέει τόν κόσμο. Όλα νά γίνονται ήεροπρεπώς. Νά πηγαίνουμε στόν Ναό όχι βιαστικά και καθυστερημένα αλλά έγκαιρος. Μās έλεγε ή Γέροντάς μας: «Πάτε στόν Ναό 10 λεπτά πριν χτυπήσει τό τελευταίο σήμαντρο. Χαιρετήστε τίς εικόνες. Πείτε μιά “καλημέρα” στους άγίους μας. Καθήστε στό στασιδί, ήσυχάστε και θά δείτε πόσο όμορφα θά περάσει τό υπόλοιπο της ακολουθίας».

Έτσι και έσεις πηγαίνετε στόν Ναό, ανάψτε τά κανδήλια, άν δέν έχετε νεωκόρο, χαιρετήστε τούς άγίους, έτοιμαύστε τά της Προσκομιδής και θά δείτε τί μεγάλη διαφορά θά έχετε στην Θεία Λειτουργία. Πόσο ειρηνικοί θά είστε και πόσο θά χαρείτε.

Τά άμφιά σας νά είναι καθαρά και, όσο γίνεται, άτσαλάκωτα. Τώρα υπάρχουν και ύφάσματα που δέν τσαλακώνουν εύκολα άρκει νά έχουμε τήν ύπομονή νά τά διπλώνουμε. Δέν είναι ρούχα καθημερινά. Είναι «ρούχα» ήερά και ως ήερά θά πρέπει αναλόγως νά τά φροντίζουμε. Ή εύπρέπεια βοηθά

τούς ανθρώπους να μη ασχολούνται μαζί μας αλλά με τον Θεό. Το "άτσούμπαλο" δεν αρέσει αλλά και σχολιάζεται από τους ανθρώπους κι έτσι αμαρτάνουν ιεροκατηγορώντας μας αλλά κατηγορώντας και σχολιάζοντας και την πρεσβυτέρα σας ότι δεν σας φροντίζει.

Κάποτε, όταν ζούσε στο Μετόχι μας της Αναλήψεως στον Βύρωνα ο Γέροντας Γερώνυμος - Άγιος Γερώνυμος τώρα, πήγε κοντά του ένας νεοχειροτονημένος παπάς και τον παροικίασε να του πει κάτι για να το θυμάται στην ιερατική του σταδιοδρομία. Του είπε: «Να προσέξεις να είναι η ζωή σου διάφανη και όταν στέκεσαι μπροστά στην Αγία Τράπεζα να μην κρύβεις τον Χριστό αλλά μέσα από σένα να βλέπουν τον Χριστό που είναι πάνω στην Αγία Τράπεζα». Να μην ασχολούνται δηλαδή οι άνθρωποι μαζί σου αλλά με τον Χριστό, εκείνη την ώρα που εσύ προσφέρεις την αναίμακτο Ουσία.

Έτσι μάς θέλει ο Θεός πατέρες μου.

Μας έλεγε ο Άγιος Γερασίμ ο Κατουνακιώτης ότι κάποτε που λειτουργούσε έκανε ο ψάλτης κάποιο λάθος και πήγε να τον διορθώσει. Εκείνος τότε (ο ψάλτης) ούμωσε και ο παπα-Γερασίμ ταράχθηκε και έχασε την πνευματική του κατάσταση στο υπόλοιπο

της Θείας Λειτουργίας. Από τότε είπε στον εαυτό του, και τό έλεγε και σε μάς, «ο παπάς τά του παπά και ο ψάλτης τά του ψάλτη». Τό έρημοσε και ούδέποτε ταράχθηκε.

Ο Γέροντάς μας π. Αιμιλιανός, για τό ίδιο θέμα, έλεγε μιλώντας για την «Προετοιμασία διά την Λατρεία»:

«Υπάρχει ένα ακόμα ζήτημα τό οποίο έχει σχέση με την ατμόσφαιρα για την καλή παρακολούθηση της ακολουθίας. Μπορεί άραγε ο ιερέυς να παρατηρεί τυχόν αταξίες που γίνονται εις τόν Ναόν; Αυτό δεν συμφέρει να γίνει διότι... δημιουργούνται προβλήματα και παρεξηγήσεις και διότι υπεισέρχεται ο προσωπικός χαρακτήρας του κάθε κληρικού. Επιπλέον, για να μπορεί να κάνει την παρατήρηση ο κληρικός πρέπει και ο ίδιος να μην εξέρχεται της ατμόσφαιρας του. Είναι εύκολο να τό εξασφαλίσουμε; (Στό σημείο αυτό ο Γέροντας αναφέροντας προσωπικό του βίωμα λέγει) Την ώρα του Καθαγιασμού, την στιγμή που έλεγα "Πίετε εξ αυτού πάντες..." σας άκουσα να βάζετε ξύλα στην σόμπα. Εκείνη την ώρα επ' ουδενί εξήλθον της ατμοσφαιρας μου, ούτε έχασα τόν ρουόν του νοός μου. Σας σταμάτησα και συνέχισα ως εάν μην είχε συμβεί

τίποτε, μέ πλήρη άταραξία. Θα μπορούσα ακόμη, έσείς νά θορυβείτε καί έγώ, χωρίς νά σάς διακόψω, νά κάνω τήν δουλειά μου. Δέν μέ πειράζει. Αλλά αυτό δέν μπορούμε νά τό εξασφαλίσουμε μέ τόν καθένα. Είναι δύσκολο. Υπάρχει τό ένδεχόμενο κάτω από τίς παρατηρήσεις του Ίερέως νά κρύβεται ένα πάθος...».

Αυτά τά δύο παραδείγματα δείχνουν πόσο προσεκτικοί πρέπει νά είμαστε τήν ώρα των ακολουθιών καί κυρίως τής Θείας Λειτουργίας. Αν δέν προσέξουμε ό κόσμος θά φύγει από τόν Ναό, όχι ειρηνικός αλλά, προβληματισμένος από τίς άταξίες. Πρέπει ό καθένας μας νά νοιώθει τόν Ναό «σπίτι» του Θεού καί φιλοξενούμενος εις αυτόν! Όταν πηγαίνεις κάπου προσέχεις νά μήν δημιουργείς προβλήματα. Πόσο μάλλον πρέπει νά προσέχουμε εις τόν Ναό, πού είμαστε φιλοξενούμενοι από Αυτόν τόν ίδιο τόν Θεό μέ ύπηρέτας του τους άγγέλους!

«Εισελεύσομαι εις τόν οίκόν Σου, προσκυνήσω πρός ναόν τόν άγιόν Σου». Η είσοδος καί ή παραμονή μας εις τόν Ναόν νά είναι μία τιμία προσκύνηση καί μία δυνατή καί ζωντανή παράστασή μας ενώπιον του Θεού. Εισερχόμενοι καί παραμένοντες μέσα στον Ναό νά είμαστε ήρεμοι καί πολύ γλυκείς. Νά έχουμε τήν επίγνωση ότι μιλάμε εις τόν Θεό. Νά είμαστε

ιεροπρεπείς. Νά αποφεύγουμε τίς άστοχες-άσκοπες συζητήσεις.

Τώρα είναι καί ό πειρασμός των κινητών. Πρέπει νά προσέχουμε πολύ. Θα σάς αναφέρω ένα προσωπικό περιστατικό. Ήταν Μεγάλη Πέμπτη. Το λατρευτικό πρόγραμμα στό μοναστήρι είναι διαφορετικό. Η Θεία Λειτουργία γίνεται μεσημέρι. Στην διακοπή λοιπόν, μεταξύ Όρθρου καί Θείας Λειτουργίας, περίπου 9-10 τό πρωί, τηλεφώνησα σέ κάποιον Ίερέα γνωστό μας, μή έχοντας ύπ' όψιν τήν ώρα των ακολουθιών στον κόσμο. Κτύπησε τό τηλέφωνο, τό σήκωσε καί μου λέει: «Είμαι στό Χερουβικό ... ». Καταλαβαίνετε, πόσο άσχημα αισθάνθηκα!

Όπως επίσης καί τά χρόνια πού ήμουν Οικονόμος στό Ίερό Μετόχιό μας τής Αναλήψεως στον Βύρωνα, πόσο άσχημα ένοιωθα όταν σέ άσχετες ώρες μέσα στον Ναό κτυπούσαν κινητά. Τό είπα αλλά... ό κόσμος τό θεωρεί πολύ φυσικό. Είναι φυσικό αλλά όχι εύγενικό, όχι εύπρεπές, όχι σεμνό! Μάλλον σκανδαλιστικό. Εμείς τουλάχιστον σάν Ίερείς, όταν μπαίνουμε στον Ναό, νά αφήνουμε τίς ύποθέσεις μας όλες, «πάσαν τήν βιωτικήν αποθάμεθα μέριμναν» στην πρόνοια του Θεού. Εκείνος γνωρίζει καλύτερα από έμάς νά τακτοποιεί καί τίς δικές μας ύποθέσεις.

Θά έχετε όλο τόν χρόνο νά δείτε καί τά μηνέματα καί τίς αναπάντητες κλήσεις καί νά τίς διεκπεραιώσετε. Τί έκανε όλος ό κόσμος πρίν βγούν τά κινητά; Έδειχνε πió έμπρακτα τήν έμπιστοσύνη του εις τήν πρόνοια του Θεού. Πώς θά μιλήσουμε γιά τήν ευταξία στον χώρο του Ναού τήν στιγμή που έμεις οι ίδιοι τήν παραβιάζουμε;

Κάποτε που ήρθε ό μακαριστός Μητροπολίτης Κερκύρας κυρός Πολύκαρπος εις τό Άγιον Όρος μάς έλεγε πως, όταν ύπηρετούσε ως Πρωτοσύγκελλος στα Τρικάλα, τό απόγευμα έβγαινε μέ τόν Λεσπότη μας, τόν αείμνηστο Διονύσιο, έναν απογευματινό περίπατο γιά νά ξεκουραστούν από τόν φόρτο των εργασιών εις τό γραφείο. Έπαιρναν τόν οδηγό καί προχωρούσαν. Μέσα στην φύση κάποιος ξεκουράζεται καλύτερα αλλά καί νοιώθει τήν παρουσία του Θεού έναργέστερα. Περνούσαν έξω από τά χωριά της Έπαρχίας των ώρα Έσπερινού. «Δέν πάμε νά δούμε τί κάνει ό παπάς του χωριού;» Έλεγε ό Δεσπότης. «Κάνει Έσπερινό;» Πήγαιναν κι αν μέν έκανε Έσπερινό συνέχιζαν μαζί, αν όχι, κτυπούσαν τήν καμπάνα κι αρχίζαν τόν Έσπερινό! Καταλαβαίνετε πως ένιωθε ό παπάς όταν πήγαινε στον

Ναό κι έβλεπε τόν Δεσπότη του καί τόν Πρωτοσύγκελλο νά διαβάζουν τόν Έσπερινό.

Σήμερα όμως είναι λυπηρόν που στα χωριά δέν κτυπά ή καμπάνα γιά τόν Έσπερινό αλλά ούτε καί γιά τόν Όρθρο! Τί νά κάνω, αφού δέν έρχεται κανείς! Γιατί δέν έρχονται; Διότι βρίσκονται στις δουλειές τους. Σκεφθήκαμε ότι έμεις εκείνη τήν ώρα δέν βρίσκομαστε στην εργασία μας; Είμαστε αργοί! Πώς θά έχουμε τήν απαίτηση νά μάς αμείψει ό Χριστός; Ό σκοπός στην σκοπιά είναι μόνος του αλλά φυλάει τό στρατόπεδό του. Έμεις φυλάμε τό ποιμνίό μας από τούς λύκους; Λίνουμε τήν αίσθηση της παρουσίας μας, ότι είμαστε κοντά τους προσευχόμενοι; Μπορούν νά μάς βρουν όταν κάτι θελήσουν από έμάς;

Ό άγιος γέροντας Παΐσιος έλεγε «ό ιερέυς δέν μπορεί ποτέ νά κλείσει τήν πόρτα του. Έχει μεγάλη ευθύνη. Ό ένας είναι απελπισμένος, ό άλλος άρρωστος καί έχει ανάγκη, ό άλλος ψυχορραγεί. Πρέπει άλλους νά τούς δεχθεί, άλλους νά τούς επισκερθεί. Δέν μπορεί νά άρνηθεί ό Ιερέυς. Κινδυνεύουν ψυχές! πρέπει νά τίς βοηθήσει. Αν δέν τίς βοηθήσει καί τίς πάρει ό Θεός άτακτοποιήτες, ποιός θά έχει τήν ευθύνη; Δέν τήν έχει ό Ιερέυς;».

Θυμάμαι στὸν βίο τοῦ Ἁγίου Γέροντος Γερωνύμου τῆς Ἀναλήψεως, τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ τὸ βράδυ, μετὰ τὴν ἀκολουθία καὶ τὴν περιοχρὰ τοῦ Ἐπιταφίου, σχεδὸ 12 ἢ ὥρα τὴν νύκτα, ὅταν ὅλα τελείωσαν, τὸν πλησίασε κάποιος νέος καὶ τοῦ ζήτησε νὰ ἐξομολογηθεῖ. Τέτοια ὥρα, παιδάκι μου! Μπορεῖς νὰ ῥθεις αὐριο κάποια ὥρα; Ἐφυγε ὁ νέος περίλυπος. Ὅταν ἔμεινε γιὰ λίγο μόνος του ὁ Γέροντας εἶπε καθ' ἑαυτὸν: "Γερώνυμε! Αὐτὸς ὁ νέος φεύγοντας πὲς ὅτι κάτι ἔπαθε καὶ πέθανε, τί θὰ πεῖς εἰς τὸν Θεόν; Ἡμῶν κουρασμένος;" Ἐστειλε ἀμέσως ἓνα πνευματικὸ τοῦ παιδὶ καὶ τὸν πρόλαβε κατεβαίνοντας τίς σκάλες. "Τύρνα πίσω, ὁ Γέροντας σέ θέλει!". Τύρωσε, ἐξομολογήθηκε, ἀναπαύθηκε, ἔφυγε εὐχαριστημένος. Ἀλλὰ καὶ ὁ Γέροντας τὸ ἴδιο ἀναπαύθηκε ἀφοῦ ἔκανε τὸ Ουσιαστικὸ του χρέος, ἂν καὶ γέρος τὴν ἡλικία καὶ κατάκοπος, ἀλλὰ ἐνδυναμούμενος ἀπὸ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ἐπίσης, θυμάμαι κάποτε ἦρθε στὸ Μοναστήρι μας ὁ παπα-Ἀνθίμος ὁ Πνευματικὸς, ὁ Ἀγιαννανίτης. Σὲ μίᾳ συζήτηση γιὰ τὴν ἐξομολόγηση, τὸν ἐξομολογούμενο καὶ ἂν πάντα πρέπει νὰ διαβάζουμε συγχωρητικὴ εὐχή μᾶς εἶπε ἓνα προσωπικὸ του πάθημα.

Ἦλθε κάποτε κάποιος στὴν καλύβη μου, ἐξομολογήθηκε, συζητήσαμε καὶ ἀφοῦ ὑπῆρχαν ἁμαρτίες «ἐν ἐξελίξει» τοῦ εἶπα: Πηγαίνε, κάνε τὸν προσωπικὸ σου ἀγῶνα καὶ μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ θὰ τὰ ξεπεράσεις καὶ τὴν ἄλλη φορὰ πού θὰ ἔρθεις θὰ διαβάσουμε τὴν εὐχή.

Ἐφυγε ὁ ἐξομολογούμενος ἀλλὰ ἔξω εἶχε αὐτοκινητιστικὸ ἀτύχημα καὶ σκοτώθηκε. Τὸ ἔμαθα, λυπήθηκα καὶ ἔκτοτε ἀποφάσισα νὰ διαβάζω πάντα τὴν συγχωρητικὴ εὐχή, λέγοντας ὅμως στὸν ἐξομολογούμενο ὅλη τὴν ἀλήθεια γιὰ τὴν ἁμαρτία του. Καὶ ἔτσι ἔκτοτε κάνω.

Στὰ παιδικὰ μου χρόνια, τότε πού δὲν ὑπῆρχαν τὰ μέσα μετακινήσεως πού ἔχουμε σήμερα, τότε πού τὰ χωριά ἦταν γεμάτα ἀπὸ κόσμο, τότε πού δὲν εἶχε ἀρχίσει τὸ φαινόμενο τῆς ἀστυφιλίας, στὸ κάθε χωριὸ οἱ ἄρχοντες του ἦταν ὁ πρόεδρος, ὁ παπᾶς, ὁ δάσκαλος κι ὁ ἀγροφύλακας ἢ χωροφύλακας. Τὸ σπῆτι τοῦ παπᾶ ἦταν ἀνοικτὸ γιὰ ὅλους καὶ τὰ εἶχε ὅλα. Ὁ παπᾶς ἦταν ὁ ἀφέντης, ἔτσι τὸν ἔλεγαν, καὶ ἡ παπαδιά ἢ κυρά τοῦ χωριοῦ ἢ κυρα-παπαδιά.

Τὸ πρῶν κτυποῦσε πάντα ἢ καρμπάνα καὶ οἱ χωρικοὶ ἔκαναν τὸν σταυρὸ τους συμμετέχοντας νοερῶς στὰ διαβάσματα τοῦ παπᾶ. Τὸ ἀπόγευμα

έφευγε γρηγορότερα ό παπάς από τό χωράφι του, διότι, ώς επί τό πλείστον, αγρότης ήταν κι αυτός, έτοιμαζόταν, πήγαινε στην Έκκλησία και κτυπούσε την καμπάνα για τόν Έσπερινό. Οί χωρικοί, άκούγοντας την καμπάνα, ξαναέκαναν τόν σταυρό τους, τελείωναν τίς δουλειές τους και γύριζαν στό χωριό. Πράγματι, τά κρόσια του έπιτραχηλίου του παπά έκπροσωπούσαν όλους τούς χωρικούς του. Σήμερα μέ την άστυφιλία αυτά λείπουν, αλλά, άδελφοί μου, τουλάχιστον μέ τά μέσα που διαθέτετε νά πηγαίνετε και νά κάνετε τίς ακολουθίες. Νά «άνοίγετε τό μαγαζί» του Θεού για νά μπορούν οί άνθρωποι του Θεού «νά ψωνίζουν» για την σωτηρία τους ό,τι χρειάζονται.

Η ήλεκτρονική τεχνολογία είναι μιά πραγματική έπαναστατική έφεύρεση. Προάγει τόν πολιτισμό, βοηθά τούς επιστήμονες αλλά και τόν άπλό λαό τόν πληροφορεί. Κάθε τι που έκανε ό Θεός είναι «καλόν λίαν», όπως λέει και η Γραφή. Κάθε τι που έφευρίσκει ό πτωτικός ανθρώπινος νους διευκολύνει την καθημερινότητά μας αλλά και μάς δυσκολεύει διότι μάς αιχμαλωτίζει. Λέν μπορούμε νά κάνουμε τίποτε τό διαφορετικό, αφού ζούμε στον 21^ο αιώνα. Πρέπει μόνο νά μάθουμε νά χρησιμοποιούμε

τά του πολιτισμού και νά μένει ελεύθερο τό πνεύμα μας για νά μπορεί νά ζει τά του Πνεύματος, αντιστρατευόμενον εις τά της σαρκός. Μας έπλασε ελευθέρους ό Θεός, μάς θέλει ελευθέρους ό Θεός, μάς σκλάβωσε ό διάβολος, μάς ελευθέρωσε ό Χριστός, γιατί νά μάς σκλαβώνει ή τεχνολογία, αντικαθιστώντας την πονηρία του διαβόλου;

Μέσα σε αυτήν την επανάσταση έρχεται και τό πρόβλημα της έκκοσμηκείσεως των κληρικών. Εμφάνιση, ένδυμασία, όμιλία, θεολογία, λατρευτικό τυπικό, σχέσεις των κληρικών μέ τόν Επίσκοπό τους, δικαιώματα που άπορρέουν από τούς πολιτικούς νόμους και άλλα πολλά. Είναι όλόκληρο κεφάλαιο αυτό και δέν θα τό θίξω.

Θά αναφέρω και πάλι κάτι σχετικό από τόν άγιο Γέροντα Παΐσιο, αφού είναι σύγχρονός μας αλλά ελεύθερος από τό πνεύμα της έποχής μας και ως εκ τούτου πιο αντικειμενικός στις άπαντήσεις του.

Τόν ρώτησε μιά μοναχή: Είναι άπαραίτητο ή Έκκλησιαστικός νά διακονεί μέ μανδύα τό καλοκαίρι μέ τόση ζέστη; Εγώ δυσκολεύομαι μέ την ζέστη.

Ο άγιος απάντησε: Αυτή ή καλογερική σήμερα... τί νά πώ! εκεί στην Αυστραλία που είχα πάει ήταν μέ σορτσάκι ένας νεακός. Για την

θάλασσα, του λέει, για εκεί είναι αυτό! Κινούμαι έτσι πιο άνετα, μου λέει. Έτσι ξεκινούν σιγά-σιγά και μετά φθάνουν...

- Αν είναι έτσι Γέροντα μπορεί κανείς να βγάλει το ράσο και να φοράει μόνον τον μανδύα;

Και ο άγιος: Και οι Τερείς να βγάλουν το άντερί και να είναι μόνον με το παντελόνι; (και πάνω από αυτό να φορούν κατ' ευθείαν το σιχάρι, κάτι που ήδη σήμερα γίνεται).

- Μου έκανε εντύπωση, λέει ο άγιος, στην Αλεξάνδρεια που έχει πολλή ζέστη κάποιες γυναίκες φορούσαν όλα μαύρα, επειδή το έχουν από την παράδοσή τους. Και εμείς δεν άντέχουμε το ράσο που το έχουμε από τους Πατέρες μας;

Αλλά συνέχισε να ερωτά (ή μοναχί): Γέροντα, μήπως το ράσο κάνει τόν παπα;

Ο άγιος που ήταν πάντοτε ετοιμόλογος, όχι ως «έξυπνάκιας» αλλά έχοντας πλούσιο τόν φωτισμό, απήντησε με ένα απλό παράδειγμα.

- Πρόσεξε λ.χ. δύο έλιές που ή μία έχει φύλλα και ή άλλη δεν έχει. Ποιά από τις δύο σου αρέσει; Αυτή που έχει φύλλα ή αυτή που δεν έχει; Όταν ήμουν στο Καλύβι του Τιμίου Σταυρού μιά φορά ξεφλούδισα τόν κορμό μιάς έλιας που ήταν στην

αιχλή και έγραψα: Τα δένδρα πέταξαν τήν στολή τους, θά δούμε τήν προκοπή τους. Ήταν ο καιρός που συζητούσαν πολύ τό θέμα να μην φορούν ράσα οι ιερείς και πήγαιναν πολλοί και τόν ρωτούσαν τί να κάνουν.

Και κάποιος άλλος του είπε: Γέροντα, μερικοί υποστηρίζουν ότι ο κληρος αν εκσυγχρονιστεί θά βοηθήσει πιο πολύ. Και ο άγιος του απήντησε: Όταν είχε πάει ο Πατριάρχης Δημήτριος στην Αμερική, στην Σχολή του Τιμίου Σταυρού, πήγαν μερικοί εύλαβείς φοιτητές Αμερικανοί και του είπαν «Παναγιώτατε, στην εποχή μας πρέπει ο κληρος να εκσυγχρονισθεί». Και ο Παναγιώτατος τους απήντησε «Ο άγιος Κοσμάς λέει: Όταν οι κληρικοί γίνουν λαϊκοί, οι λαϊκοί θά γίνουν δαίμονες».

Ο κόσμος μās θέλει «ως τό άλας της γης». Δυσκολεύονται να μās δεχθούν, αλλά μās θέλουν καλούς. Πιστεύουν ότι τό επιλέγουμε και γινόμαστε Τερείς. Αφού γινόμαστε πρέπει και να ζούμε έναρέτως.

Βλέπετε οι αιρετικοί, όταν θέλουν να διαβά- λουν τήν Εκκλησία, επειδή ο κόσμος δεν γνωρίζει από δόγματα και Γραφές, διαβάλλουν εμās τους Τερείς για φιλοχρηματία, για τεμπελιά, για

οκάνδαλα, ύπαρκτά ή ανύπαρκτα. Ξηλώνουν τά άγκωνάρια και πέφτει τό σπίτι. Άλλο Παράδοση κι άλλο νεοτερισμός. Ή Παράδοση είναι βάση της πίστεώς μας κι αυτή κράτησε τόν λαό του Θεού, παρά τήν άγνοια τών άληθειών της πίστεως. Είναι κρίμα τώρα έμεις νά κρημνίζουμε τίς παραδόσεις μας, τίς αρχές μας, τά πιστεύω μας μέ τίς άπροσεξίες μας.

Θά μπορούσα νά πω κι άλλα πολλά παρόμοια θέματα της καθημερινότητας. Σας κούρασα όμως κι έτσι θά τελειώσω μέ τήν κατ' ιδίαν προετοιμασία του έαυτού μας για τό ποιμαντικό μας έργο.

Νά εργαζόμαστε τόν προσωπικό μας άγιασμό. Ο άγιος Σεραφείμ του Σάροφ λέει: «ειρήνευε έσσύ και όλα γύρω σου θά είναι ειρηνικά». Νά είμαστε πάντοτε ειρηνικοί. Νά έχουμε αγάπη. Νά γίνουμε αγάπη. Νά είμαστε προσηνείς και εύκολοπλησίαστοι. Νά τηρούμε τίς νηστείες μας. Νά μελετούμε τίς Γραφές. Νά έτοιμαζόμαστε για τήν Θεία Λειτουργία και για τό Κήρυγμα. Όχι έκ του προχείρου. Νά μήν θεωρούμε χαμένο χρόνο τόν χρόνο που εργαζόμαστε πνευματικάς. Η μυστική πνευματική εργασία έχει τήν ιδιότητα νά κηρύττει μυστικά τόν Λόγο του Θεού μέσα στις ψυχές τών ανθρώπων. Ο χαριτωμένος άνθρωπος του Θεού μεταδίδει Θεία Χάρη και

άλλοιώνει τούς σαρκικούς ανθρώπους. Τούς έλευθερώνει από τήν σκλαβιά τών παθών και τούς πλησιάζει μέ αυτόν τόν τρόπο στόν Θεό και τελικά σώζονται.

Όλοι οί τελευταίοι άγιοί μας δέν ήταν έγγραμματοι αλλά διά του παραδείγματός των μάς πληροφορήσαν ότι ο Θεός τών Αγίων είναι και δικός μας Θεός και ότι ο άγιασμός δέν είναι φαινόμενον του παρελθόντος αλλά και του παρόντος και του μέλλοντος. Ο Χριστός είναι ο Αύτός και χθές και σήμερα και αύριο και ο άγιασμός μας είναι δωρεά της χάριτός Του εις τήν δική μας εύσυνείδητη προσπάθεια.

Και θά κλείσω μέ τόν επίλογο του μακαριστού Γέροντά μας Αίμιλιανού, σέ μία παρόμοια ιερατική σύναξη τό 1964 στην Ί.Μητρόπολη Τρίκης και Σταγών. Είπε, τά έξής, τά όποια πιστεύω πάς ισχύουν για όλους μας.

«Άδελφοί μου, όλοι έμείς συνασπιωμένοι γύρω από τόν επίσκοπό μας μέ αγάπη και πειθαρχία, διότι χωρίς αυτόν δέν μάς επιτρέπει ή Εκκλησία μας τίποτε νά κάνουμε, σάν νά είμεθα για 'κεϊνον "άκοή και όφθαλμός και στόμα, καρδιά τε και ψυχή" (Αποστολικές Διαταγές Β, 15), ως δεηθόμεν του

Κυρίου νά ἐκβάλη τοιούτους Ποιμένας εἰς τήν ποιμνίην του τήν ἀγίαν.

» “Ἄς ἀναζωπτύρωσωμεν τό χάρισμα τοῦ Θεοῦ” (Β΄ Τιμ. 1,6). Ἐτσι τά πρόβατα, οἱ ψυχές πού μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός, θά μᾶς ἀγαποῦν, θά μᾶς ἀκολουθοῦν, θά μᾶς δοξάσουν. Θά γίνουν γιά μᾶς “ἐλπίς, χαρά, στέφανος καυχήσεως” (Α΄ Θεοσ. 2,14)

» Ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ φοβερά ἐπάνω μας. Οὔτε στιγμή μή χάνουμε. Κάθε ἡμέρα ἄς εἴμεθα ἔτοιμοι νά τοῦ δίδωμε τίς ψυχές πού μᾶς ἐμπιστεύθηκε, καί πρόθυμοι νά τοῦ ξαναδώσουμε πίσω τήν δική μας ζωή, πού τοῦ τήν χρωστάμε.

» Αὐτός μᾶς ἐλέησε, μᾶς ξεχώρισε καί μᾶς χάρισε τό αξίωμα πιό πάνω καί ἀπό τοὺς Ἀγγέλους. Ἄς τοῦ ἐμπιστευθῶμεν τὰς ψυχὰς μας. Ἄς τοῦ παραδώσωμε καί ἀναθέσωμεν τήν ζωήν μας καί ἄς πυρπολήσωμεν τίς καρδιές μας μέ τήν φλόγα τῆς ἀγάπης Του».

Εὐχομαι ὀλοψύχως τό νέον Ἐκκλησιαστικόν Ἔτος πού ἄρχισε τήν 1η Σεπτεμβρίου νά ναι πλούσιο σέ πνευματικούς καρπούς καί προσωπικό ἀγιασμό.

Εὐχαριστώ.